

ئەمەریکا بەرزەوهندیەکانی خۆی بە رزگاربوونی گەلان و نازادی ناگۆری

هشام نکرهیی

لە دواى هاتنى لەشكرى ئەمەریكا بۆ عێراق و باشوورى كوردستان و كەوتنى هەرىمەكە بۆ ژێر دەسەڵاتی ئەو، باس لە رۆلى ئەمەریكا دەكرێت و پرسىار لەو دەكرێت، ئایا ئەمەریكا هێزىكى داگیركەرە یان رزگاركەر. هەروەما باس لەو گۆرپانكارى دەكرێت كە ئەمەریكا لە گەل خۆی هێنان و بۆ ناوچەكە.

لە سەرەتادا دەبێ مرۆف جیاوازی دابنێت لە نێوان شىكردنەو وە و پاری تاك بە سیاسەتى ئەمەریكا و ئەمەریكا وەك تاكە هێز و جەمسەر لە جیهاندا.

گومان لەو هەدا نیه كە ئەمەریكا زلهیزي تاقانەیه و دەسەڵاتی سەپاندووە بە سەر دۇنیا و رۆلى داگیركەر دەگێرێت و دەیهوێت هەموو وڵاتانى تری جیهان ملكەچى بپارەكان و سیاسەتى ئەو بن، بۆ ئەو مەبەستەش شىوێهەكى تىكەڵاو لە داگیركردنى كۆن و نوێ بەكار دێت. واتە داگیركردنى راستەوخۆ بە بەكارهێنانى هێز و لەشكر، دوو شىوێهەى ناراستەوخۆ (دەسەڵاتی سەرمایە و رۆشەنبىرى و كۆلتور). چونكە مەملەتێى نازادى سەرمایە و یاساكانى بازارى نازادى سەرمایەدارى، هەموو جارى بە قازانجى ئەمەریكا دا ناكۆتێت، بۆیه ئەمەریكا ئەو كاتە هەول دەدات بە بەكارهێنانى هێز ئەو بازارە بۆ خۆى مسۆگەر بكات. ئەمەش جیاوازیەكەى گەورە لە نێوان ئەمەریكا وەك زلهیزي و وڵاتانى تری سەرمایەدارى ئەوێ پێان دەوترێت گروپی حەوت كۆ رۆسیا.

لێرەدا دەگینە ئەو راستیە، كە ئەمەریكا لە بەرپۆهەردن و مسۆگەر كردنى بەرزەوهندیەكانى خۆى ئامادەیه هەموو شىوێهەكى بەرەنگاربوونەو (لە ئابلقە و فشارى ئابوورى تا هێز) بەكار دێت، لەگەڵ هاوێهەمانەكانى و وڵاتانى تری جیهان. ئەم سیاسەتەى ئیستا ئەمەریكا پەپەرە دەكات، گەرانهوێهە بۆ سیاسەتى سەلەكانى هەشتاكان و كاتى دۇنیای دوو چەم سەرى. جەم سەرى ئەمەریكایەكان (رۆژئاواى، سەرمایەدارى) و جەم سەرى یەكێتى سۆفیتى كۆن ("كۆكۆنىستى").

لەو كاتەدا گەلى لىكۆلینەو و بىروپرای جیا جیا هەبوون لە سەر ئەم دوو جەمسەرە، بە تاییبەت جەمسەرى ورجى سپی (رۆسیا). هەندى ئایدىا، رۆسەكانى بە بەرەى كۆمۆنىست لە قەلەم دەدا. هەندى ئایدىای تر بە ئىمپىریالیست لە قەلەم دەدا و زۆر بوچوونى تریش هەبوون.

ئەوێ دەتوانین بە بى سىو و بلىین ئەوێهە كە نە ئەمەریكا و نە یەكێتى سۆفیتى كۆن، بەرگرى لە سەربەخۆی گەلان و نازادى و دىموكراسى و كۆمۆنىزمیان دەكرد و دەكەن. بەلكو ئەوانە تەنیا بەرگرى لە بەرزەوهندیەكانى خۆیان دەكەن و دەكرد و بۆ پاراستنى ئەو بەرزەوهندیانە ئامادەن هەموو بىروباوەرێك بخەنە ژێر پوستالى رەشى سەربازەكانى خۆیان. هەر لەبەر ئەوەش دەبینین ئەمەریكا گەورەترین هاوكارى دەداتە دكتاتۆرترین وڵات و سەركردە. بە هەمان شىوێهە رۆسیای كۆن و هەندى وڵاتى تری سەرمایەدار و ئەوانەى لە سەر سوسیالیست و كۆمۆنىست و دىموكرات دەژمێردرێن، هەمان هەلوێستیان هەبوو.

ئەمانە گشت راستین و نابى دوور لەم راستیانە لىكۆلینەو بكرێت، ئەگینا دەكەوینە هەلەیهكى گەورە و هەرسىكى تر. واتە ئەگەر هەر پەيوەندیەك لە ناچارىو دەروست بكرێت لە گەل ئەمەریكا دەبێ راستەوخۆ و بەپاشكاوێهەى لە سەر بنەماى بەرزەوهندیەكان دابمەزرێن و بە راشكاوێهەى باس لە بەرزەوهندیەكانى ئەمەریكا لە گەل كورد بكرێت و ئەو بەرزەوهندیانەى ئەمەریكا بۆ كورد جىبەجى دەكات. هەر لە سەر ئەو بنمایانەش لە چەندین بابەتدا باسى هاتنى ئەمەریكا كراوە بۆ ناوچەكە. هەو وەها باس لە سوودى ئەو هاتنە بۆ گەلى كورد و دىموكراسى و نازادى كورد دەكرێت و لە لای ترەو كورد چ دەداتە

ئەمریکا. ھەلبەتە لێرەدا کە باسی دیموکراسی و ئازادی دەکریت مەبەست دیموکراسی پوژئاوایی یە و ئازادی نەتەوویی و تاکە.

وابزانم ھەر لەتاکە کەسەوہ تاوہکو پیکخواوہ کۆمەلایەتیەکان و پیکخواوی پیشەیی و سیاسی و پارتیە سیاسیەکان بە ھەموو ئایدیاکانەوہ و لاتانی جیھان، ھەموویان بەرژەوہندیەکانی خۆیان دەپاریزن و لە بنەپەتدا بۆ دابینکردنی ئەو بەرژەوہندیانە دروستکراون.

پارتیکی کۆمۆنیست بەرژەوہندیەکانی کریکاران و جوتیاران و زەحمەتکیشان دەپاریزیت، پارتیکی ئیسلامی ھی موسلمانان، پارتیکی نەتەووی ھی نەتەوہکە و ھتد. جیاوازی لە وەدایە، بە چ شیوہیەک و چۆن ئەم بەرژەوہندیانە دەپاریزن و دابیندەکەن؟ و ئایە ئەو بەرژەوہندیە مافی ئەوان بوە یان نا؟

لای ئەمریکا رویشتنی نەوت بە شیوہیەکی ریک و پیک لە لاتانی کەنداوہوہ بۆ ئەمریکا، مافە و دەبی دابن بکریت و بۆ ئەو مەستە ئامادەییە ھیزیش بەکاربێنیت. لای ئەمریکا بە مانەووی رژیمی موبارەک لە میسر لە سەر دەسەلات بەرژەوہندیەکانی ناکەوہنە مەترسیەوہ، ھەربۆیە ھاوکاری دەکات. بۆ ئەمریکا تۆرکیا دەروازییەکە بۆ کۆنترۆلکردنی رۆژھەلاتی ناوہراست و نەوتی ئاسیای بچووک، بۆیە ھاوکاری تۆرکیا دەکات. ھەر کاتی تۆرکیا ئەو رۆلە نەگێریت، ئەمریکاش ھاوکاری ناکات. ئەمریکا بە پەوشتی تاقە زلھیزی جیھان ھەلسووکەوت دەکات و ھەلوێست وەردەگریت.

ئەوہی ئەمریکا دەکات یەک جیاوازی ھەییە لە گەل و لاتان و لایەنەکانی تر، ئەویش ئەوہیە کە ئەمریکا وەک تاقە زلھیزی جیھان کاردانەوہی ھەییە بەرامبەر بە پاراستنی بەرژەوہندیەکانی و دەست ناپاریزی لە بەکارھێنانی ھیز بۆ سەپاندنی دەسەلات و پاراستنی ئەو بەرژەوہندیانە. لایەنەکانی تر ھیز و توانیان نیە و ھەندیکیان ئامادەنین ھیز بەکاربێنن بۆ بەدیھێنانی بەرژەوہندیەکانیان.

بۆ نموونە پارتە ئیسلامیەکانی توندپۆ و ئەمریکا دەیانویست " رژیمی سەر بە رۆسیای بە ناو کۆمۆنیست لە ئەفغانستان بگۆرن، بۆیە ھەردووکیان کە نوژمنی یەکیترن ھاوکار بوون. واتە بەرژەوہندی کۆیانی کردوہ، نەک بیرورا. بزوتنەوہی ئیسلامی و پارتەکانی تری ئیسلامی کە دژی "ھوکمەتی ھەریمی کوردستان" نارواوہستن، بەرژەوہندیەکانی خۆیان دەپاریزن نەک لە گەل ئەو ھوکمەتەدان.

پارتیکی کۆمۆنیست ئەگەر لە ھەمان بەرە و سەنگەری ناسیونالیستەکاندا بیٹ و بە فیکەمی ئەوان بجۆلێت، ئەو پەيوەندیە لە سەر بنمائایدیولجیەکان دانەنراون و زیاتر ئەو کەسانەمی ناو ئەو پارتە دەیانەوێت بەرژەوہندیەکانی خۆیان بپاریزن. خودی پارتی کۆمۆنیستیش بۆ پاراستنی بەرژەوہندیەکانی چین دامەزراون.

منی تاک ئەکەر لەگەل پارتیکدا بچ، بە مەبەستی پاراستنی بەرژەوہندیەکانی خۆم ئەو کارە دەکەم و ئامادەبوومە ئازادی کەسایەتی خۆم بشیونیم لە پینا و دەسکەوتە مادی و دەروونیەکان. (ئەم قسانە ژمارەییەک لە ئەندامان و کەسان ناگرتەوہ، ئەوانەمی ئامادەن گیانی خۆیان بەخت بکەن لە پینا و نیشتمان و گەل و چین، ئەوانەمی ئامادەن ببن بە پرد تاوہکو کاروانی شۆرش دەربازبیت).

لە کۆتاییدا دەلیم، بەرژەوہندی بنەمای سەرەکی ھەر جۆلانەوہیەکە. جیاوازی لە شیوہی پاراستن و دابینکردنی ئەو بەرژەوہندیانە. لەوانەییە ئەوہی تۆ پپی دەللی ماف، دەستدریژی بیٹ بۆ سەر مافی کەسانیکی تر. بۆیە پپوئیستە لیکۆلینەوہ لە سەر سوود و دادوہری ھەر پەيوەندیەک بکریت لە سەر بنەمای بەرژەوہندی نەک تەنیا بیروباوہر و جیاوازی دابنریت لە نیوان بەرژەوہندیەمانی تاک و کۆ.

تیبینی کوردستان نیت:

ئەم نووسینە بیروبوچونی حاوہنەکەبەت، کوردستان نیت لە ناوہرۆکەکی بەرپرسار نیہ.